

Nr 276.

Av herr **Bergquist m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lantmäteripersonalens organisation och avlöningsförhållanden m. m.

Det i Kungl. Maj:ts proposition nr 210 framlagda förslaget angående lantmäteripersonalens organisations- och avlöningsförhållanden syftar i främsta rummet till en förstärkning och effektivisering av de organ, som handha fastighetsbildningen på landsbygden och i tätorterna. Den grundläggande betydelsen av rationellt utformade fastigheter för såväl jordbruk, skogsbruk som bostadsbebyggelse har under de senaste åren alltmer trätt i förgrunden. De vid årets riksdag framlagda förslagen till riktlinjer för den framtida jordbrukspolitiken och till ny byggnadslag äro uttryck för statsmakternas intresse för utvecklingen på dessa områden. Såsom föredragande statsrådet i propositionen anfört, kommer lantmäteriet att ställas inför mera omfattande och delvis nya uppgifter i anslutning till planläggningen av jordbrukets yttre rationalisering, varjämte han uttalat, att det i hög grad torde komma att bliva beroende av arbetstakten och effektiviteten inom lantmäteriet, i vilken utsträckning rationaliseringsverksamheten skall nå det åsyftade resultatet. Detta gäller i lika hög grad den på enskilt initiativ bedrivna rationaliseringen.

Såsom framgår av propositionen har under senare år arbetsbalansen inom lantmäteriet vuxit i oroväckande grad till stor olägenhet för allmänheten. Samtidigt har utvecklingen medfört en betydande avgång av lantmätare till andra verksamhetsgrenar, varigenom situationen förvärrats. Det framstår därför såsom en viktig uppgift för statsmakterna att åstadkomma en kraftig upprustning av lantmäteriets distriktsorganisation, som svarar för förrättningsverksamheten. Den föreslagna förstoringen av distriktsenheterna, som medför en nedskärning av antalet distrikt från 210 till 148, och förstärkningen av biträdespersonalen å distrikten är utan tvivel ett steg i rätt riktning. Emellertid torde det även bliva nödvändigt att genom ändrad lagstiftning på fastighetsbildningens område söka åstadkomma en förenkling av förrättnings- och fastställelseproceduren. Det har länge framstått såsom ett viktigt önskemål att på detta område komma fram till arbetsformer som möjliggöra ett snabbt förfarande utan åsidosättande av rättssäkerheten och andra vitala statsintressen. Ett sådant syfte synes icke kunna förverkligas med mindre distriktsorganisationen kan påläggas hela ansvaret för åtskilliga åtgärder, som nu äro föremål för ofta tidsödande och dyrbar efterprövning hos andra statliga myndigheter.

Dessa förhållanden ha bland annat uppmärksamrats av riksdagens revisorer i samband med granskning år 1946 av länsarkitektkontorens arbetsbalans. Revisorerne ha utgått från att lantmäteriets förstatligande skall ge ökade möjligheter att genomföra dylika förenklingar.

Icke obetydliga besparingar för statsverket torde vara att vinna genom en sådan utveckling. Härtill komma de stora fördelar, som uppstå för den förrättningsökande allmänheten genom minskning av de nu ofta långa dröjsmålen med genomförande av fastighetsbildningen.

Skall lantmäteriverksamheten kunna fungera tillfredsställande, är det därför uppenbart, att mycket stora krav måste ställas på cheferna inom den föreslagna nya distriktsorganisationen.

Utbildningen av lantmätare, som för närvarande är förlagd till tekniska högskolan och hör till de mest tids- och kostnadskrävande vid högskolan, är ifrågasatt att än ytterligare utvidgas.

I betraktande av vad ovan anförts finna vi den föreslagna lönegradsplaceringen för distriktslantmätarna för låg. Befattningen som distriktslantmätare är till sin natur särartad och specialiserad. Den kan inom statsförvaltningen i de väsentliga avseendena endast jämföras med lantbruksingenjörbefattningarna. År 1945 beslutade riksdagen om lantbruksingenjörernas inplacering i lönegraden A 29. Den skillnad, som i propositionen angives föreligga i det avscendet att distriktslantmätarna i motsats mot lantbruksingenjörerna skulle stå under överinseende av en myndighet inom länet, synes oss redan nu sakna egentlig betydelse och torde vid ovan skisserade utveckling komma att helt bortfalla. Distriktslantmätarna bedriva i själva verket en fullt självständig verksamhet inom sina distrikt och ha att träffa sina avgöranden helt på eget ansvar. Lantbruksingenjörerna äro däremot i vissa avseenden underställda torrlägningsnämnderna i länet och föreslås i propositionen nr 75 till innevarande riksdag bliva tjänstemän under lantbruksnämnderna.

Ett stort antal remissinstanser såsom lantmäteristyrelsen och länsstyrelserna i Uppsala, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Blekinge, Malmöhus och Hallands län hava förordat, att distriktslantmätarna i löneavseende likställas med lantbruksingenjörerna och sålunda inplaceras i A 29. Det eliturval av befattningshavare, som är avsett att ske vid tillsättandet av det minskade antalet distriktslantmätartjänster, motiverar även en god lönegradsplacering. För den framtida rekryteringen av dessa tjänster är det även av avgörande betydelse, att lantmätarbanan icke framstår såsom mindre lockande vid jämförelse med de möjligheter, som stå öppna för övriga högskoleutbildade ingenjörer.

Beträffande den högskoleutbildade personalens rekryteringslönegrader har såväl lantmäterikutredningen som departementschefen uttalat, att den befordringsgång för civilingenjörer i statstjänst, som kan komma att beslutas efter förslag av 1944 års personalutredning, bör i framtiden tillämpas även för lantmätare. I avvaktan på statsmakternas ställningstagande till denna fråga

har lantmäteriutredningen föreslagit en provisorisk befordringsgång, som i allt väsentligt gillats av personalutredningen i dess yttrande över betänkandet. Då sålunda det av lantmäteriutredningen föreslagna provisoriet icke kan tänkas föregripa personalutredningens förslag på denna punkt, föreligger icke anledning att frångå lantmäteriutredningens förslag till begynnelselöner och reglerad befordringsgång för de yngre lantmätarna. Det torde tvärtom vara en angelägenhet av yttersta vikt att även genom rimliga begynnelselöner trygga en god rekrytering till lantmätarbanan och hejda den våldsamma avgången av yngre lantmätare till kommunal och enskild tjänst.

Under hänvisning till det anförda få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta *dels* att de föreslagna nya distriktslantmätartjänsterna placeras i löngrad A 29, *dels* att begynnelselöner och befordringsgång för de yngre lantmätarna ordnas i enlighet med lantmäteriutredningens av lantmäteristyrelsen och personalutredningen förordade förslag och att i propositionen begärda anslag i motsvarande grad höjas.

Stockholm den 23 april 1947.

<i>Thorwald Bergquist.</i>	<i>P. J. Näslund.</i>	<i>V. Ljungdahl.</i>
<i>Lage Svedberg.</i>	<i>Karl Aug. Johanson.</i>	<i>Gust. Sundelin.</i>
<i>H. Sten.</i>	<i>Carl Sundberg.</i>	<i>Sven Boman.</i>
<i>Josef Hagman.</i>	<i>N. Elowsson.</i>	<i>Gust. Rosander.</i>
<i>P. G. Lundgren.</i>	<i>Arthur Heiding.</i>	<i>Gunnar Lodenius.</i>
<i>K.-A. Westman.</i>	<i>Ruben Wagnsson.</i>	<i>Per Olofsson.</i>
<i>Carl Beck-Friis.</i>	<i>J. F. Grym.</i>	<i>Hjalmar Nilsson.</i>
